

Dosarul nr.2r-268/23
2-21176809-01-2r-19062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Simion Grițcan,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Simion Grițcan și Tatiana Grițcan împotriva Societății pe Acțiuni „Mandatar-Invest”, intervenient accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare, cu privire la rezoluțiunea contractului de constituire a trustului, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 12 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 30 noiembrie 2021, Simion Grițcan și Tatiana Grițcan, reprezentați de avocatul Silvia Timuș, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Mandatar-Invest”, intervenient accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare, solicitând rezoluțiunea contractului de constituire a trustului, încheiat la 08 decembrie 1994, între Simion Grițcan și Tatiana Grițcan, în calitate de fondatori ai trustului și Fondul de investiții pentru privatizare „Mandatar” SA, denumit proprietar fiduciar, încasarea în beneficiul Simion Grițcan a sumei de 640 000 lei, iar în beneficiul Tatianeii Grițcan a sumei de 576 000 lei.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prezenta cerere de chemare în judecată a fost primită în procedură.

Prin hotărârea din 03 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Simion Grițcan și Tatiana Grițcan împotriva Societății pe Acțiuni „Mandatar-Invest”, intervenient accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare, cu privire la rezoluțiunea contractului de constituire a trustului, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

La 10 februarie 2023, Simion Grițcan și Tatiana Grițcan au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 03 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 19 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Simion Grițcan și Tatiana Grițcan și s-a comunicat lui Simion Grițcan despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat, în mărime de 14 400 lei, iar Tatianeii Grițcan s-a comunicat de a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, în mărime 12 960 lei, fiind stabilit un termen de 10 zile de la primirea copieii încheierii pentru lichidarea neajunsurilor menționate. În caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin.(1) din Codul de procedură civilă. S-a explicat părților că, asupra chestiunii primirii sau restituirii cererii de apel, va decide un complet de trei judecători, fără citarea participanților la proces.

La data de 25 aprilie 2023, Simion Grițcan și Tatiana Grițcan au înregistrat cererea de apel motivată.

Prin încheierea din 12 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Simion Grițcan și Tatiana Grițcan împotriva hotărârii din 03 februarie 2023 a Judecătoreii Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel.

La 25 mai 2023, Simion Grițcan a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 12 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, dispunerea scutirii parțiale de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului, având în vedere probele anexate în prima instanță, care le-a anexat suplimentar, remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în acelaș complet de judecată.

În motivarea recursului, s-a invocat că, prin încheierea din 19 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse împotriva hotărârii primei instanțe, fiindu-le comunicat despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 14 400 de lei.

Totodată, a menționat că, apelul motivat a fost depus, însă a indicat că, instanța de fond la primirea cererii de chemare în judecată l-a scutit parțial de la plata taxei de stat.

Recurentul a precizat că, în cererea de scutire de la plata taxei de stat, pentru instanța de fond, a indicat că este pensionar, având o pensie lunară de 5 165, 57 de lei, care este unica sursă de existență și este în imposibilitate de a achita taxa de stat integral. Pornind de la faptul că, pârâtul nu le-a achitat dividendele, au fost nevoiți de a se adresa în instanța de judecată. Totodată, costul serviciilor comunale a crescut și mai sunt nevoiți de a-și procura medicamente strict necesare la această vârstă, produse alimentare, etc.

Recurentul și-a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, urmând să fie anulată cu dispunerea scutirii parțiale de la plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel, deoarece probele prezentate atestă faptul imposibilității achitării integrale a taxei de stat.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților, prin scrisoarea datată cu 19 iunie 2023 (f.d.169).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel în data de 12 mai 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 25 mai 2023, ceea ce denotă că, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 03 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pronunțată în prezenta cauză civilă, a fost contestată cu apel de către Simion Grițcan și Tatiana Grițcan, depunând în acest sens la data 10 februarie 2023 cererea de apel nemotivată (f.d.117).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 19 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Simion Grițcan și Tatiana Grițcan și s-a comunicat lui Simion Grițcan despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat, în mărime de 14 400 lei, iar Tatianeii Grițcan s-a comunicat de a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, în mărime 12 960 lei, fiind acordat un termen de 10 zile de la primirea copieii încheierii pentru lichidarea neajunsurilor menționate (f.d.135-137).

La data de 25 aprilie 2023, Simion Grițcan și Tatiana Grițcan au înregistrat cererea de apel motivată, însă nu au prezentat dovezile de plată a taxei de stat.

Prin încheierea din 12 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Simion Grițcan și Tatiana Grițcan împotriva hotărârii din 03 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel (f.d.155-158).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere îndeplinirea parțială a indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, din motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, partea recurentă a menționat că, în termenul acordat de instanța de apel a prezentat cererea de apel motivată, însă nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, în condițiile în care este pensionar, unica sursă de existență este pensia lunară și nu are posibilitate de a achita integral taxa de stat. La fel, a pretins că, despre indicarea faptului că, prima instanță la primirea cererii de chemare în judecată l-a scutit parțial de la plata taxei de stat.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține, în esență, constatările instanței de apel, precum că, la data expirării termenului pentru lichidarea neajunsurilor a fost prezentat doar apelul motivat, nu și dovada de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În sensul art. 3 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele cuantumuri: 1) pentru cererile de chemare în judecată, cererile terților care au revendicări de sine stătătoare, pentru cererile privitor la litigiile precontractuale, pentru cererile (plângerile) privitor la cauzele cu procedură specială, pentru cererile de apel și cererile de recurs, pentru cererile de revizuire a hotărârilor instanțelor judecătorești, precum și pentru eliberarea de către instanțele judecătorești a copiilor (duplicatelor) de pe documente: j) pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Prevederi similare se conțin în art. 4 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, instanța de apel justificat a conchis că, apelanții nu s-au conformat indicațiilor instanței de apel pentru remedierea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel și anume prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Totodată, urmează a fi reiterat faptul că, deși, recurentul în cererea de recurs a pretins că, a prezentat apelul motivat și ar fi indicat că, instanța de fond la primirea cererii de chemare în judecată l-a scutit parțial de la plata taxei de stat, menționând în cererea de scutire de la plata taxei de stat precum că este pensionar, anexând și confirmări, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, în textul apelului, atât inițial, precum și în argumentele suplimentare la apel (f.d.117-118,120), cât și al celui motivat, prezentat în instanța de apel (f.d.139-140), de către apelanți nu a fost formulată nicio cerere de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererilor de apel. La fel, de către apelanți nici separat nu a fost înaintată cerere cu privire la scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererilor de apel.

De altfel, înaintarea în prima instanță a unei cereri de către reclamanți cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la primirea cererii de chemare în judecată, nu presupune examinarea aceleași cereri de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererilor de apel, în condițiile în care o astfel de cerere nu a fost formulată la

înaintarea apelurilor, precum nici argumente în sensul scutirii de la plata taxei de stat nu au fost identificate în cererile de apel.

Drept urmare, având în vedere că, la depunerea cererilor de apel nu a fost formulată nicio cerință cu privire la scutirea de la plata taxei de stat cu anexarea înscrisurilor în acest sens, o astfel de solicitare nu poate fi soluționată în ordine de recurs.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, având în vedere că au prezentat doar apelul motivată, însă nu și dovada de plată a taxei de stat, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.

Argumentele părții recurente nu pot fi reținute în justificarea solicitării de casare a încheierii contestate, având în vedere neconformarea acesteia indicațiilor instanței de apel.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul cadrului legal relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Simion Grițcan.

Se menține încheierea din 12 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Simion Grițcan și Tatiana Grițcan împotriva Societății pe Acțiuni „Mandatar-Invest”, intervenient accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare, cu privire la rezoluțiunea contractului de constituire a trustului, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc